

ЕКОЛОГОСЪОБРАЗЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СОЦИАЛИЗАЦИЯ НА ПОДРАСТВАЩИТЕ

Д. Сиджимова¹ и Л. Спасов²

¹Катедра „Медицинска педагогика“, Факултет по обществено здраве, МУ – София,

²Университетска болница „Лозенец“ – София

ENVIRONMENTAL LIFE STYLE AND SOCIALIZATION OF PRESCHOOL CHILDREN

D. SIDZIMOVA¹ AND L. SPASOV²

¹Department of Medical Pedagogic, Faculty of Public Health, Medical University – Sofia

²University Hospital “Lozenets” – Sofia

Резюме. Опазването на околната среда е глобален съвременен проблем, който налага спешни и радикални действия, базирани на научна основа, за преодоляване на заплахата за света и човечеството като цяло. Необходими са интегрираните усилия от страна на държавата, образователната система, семейството, неправителствените организации, общинската власт и средствата за масова комуникация. Целта е създаването на такава ценностна система при децата в предучилищна възраст, която да доведе до отговорно поведение към околната среда и личното здраве.

Ключови думи: околна среда, здравословен начин на живот, социализация, подрастващи

Summary. Environment preservation is a global problem, which imposes the necessity of urgent and radical, scientifically based actions. Their efficiency depends on the integrated efforts of the state and municipal authorities, educational system, family, media and different non-governmental organizations. The objective should include the formation of a value system leading to responsible attitude of the preschool child to environment and personal health.

Key words: environment, healthy life style, socialization, preschool children

Образователната система изпълнява фундаментална роля в процеса на налагане на общоприети ценности и норми, при формирането на компетенции и поведение, чрез които децата да израснат като отговорни и активни членове на обществото. В тази връзка образованието може да се разглежда и като основен инструмент за формиране на положително отношение към околната среда и за набилязване на конкретни модели на взаимодействие на обществото с природата. Прилагането на иновациите в образованието в тясна връзка с успешните традиции би спомогнало за повишаване на интереса от страна на децата в предучилищна възраст по въпросите, свързани с опазването на околната среда, за да се възпита у тях чувство на любов и загриженост към природата и да се мотивира етично и отговорно отношение към околната среда.

Екологичните проблеми са обект на разискване и на анализи още от края на XX в. През 1992 г. по инициатива на ООН в Бразилия е приета програмата „Адженда 21“ със задължителни за всички страни всеобхватни мерки за

опазване на околната среда. Въз основа на препоръките на „Адженда 21“ ЮНЕСКО разработва подробна и примерна програма за екологично образование. Впоследствие Съветът на Европа изготвя конкретизирана програма за подобряване на учебното съдържание и методите на екологичното образование [3].

Екологичното и здравното образование заемат приоритетно място в българската образователна система днес. Целта е създаването на такава ценностна система у младото поколение, която да доведе до отговорно поведение към околната среда и към личното здраве. Екологичното образование е насочено към формирането на екологично съзнание и поведение, екологична култура, то е образование за изграждане на екологични компетенции, които са фундамент на здравословния стил на живот. Според Д. Гюров „екологичното образование интегрира процесите на възпитание и обучение по посока на овладяването на основните средства за животна дейност“ [2].

Най-често използваните и доказали ефективността си съвременни методи, прилагани при